

TEZ ÖZETLERİ

ESKİŞEHİR . KIZILOÖREN FLUÖBİT -
BABİT . TOBYÜM ve NADİB TOPRAK
ÇATAKLARI

M. Sezai JCœmOÖMJ .(Boktora Tezi, 1Ö88)

Avusturya-Leoben Müntan-Universitaet'te rektör Prof. H. HOLZBR ve Prof. E.F. STUMPFL, denetiminde gerçekleştirilen bu çalışma Eskişehir.Kızılaören'deki Flubrit-Barit-Toryum ve Nadir Toprak Yatakları'nın jeolojik incelenmesini kaplamakta ve özellikle cevherleşme bölgesinin 1:1000 ölçekli jeolojik harita alınması, bir jeokimyasal prospeksiyonu, ayrıntılı petrografik araştırmaları, mineral ve kayag kimyasını, cevher zenginleştirme çalışmalarını içeren maden jeolojisini esastır.

Çalışma bölgesinin kayakları serpantini taşıyan, granitler, metaklastikler, trakitik ve fonolitik volkanik kayalar ve piroklastikler olarak gruplanabilmektedir.

Genellikle KB-GD dan KD-GB ya kadar -doğrudan doğruya sahip kırıklara bafli olan Kızılaören Fluorit-Barit -Toryum ve Nadir Toprak Yatakları istisnasız olarak içindeki Alp Kırık Sistemine ve bunları örten Pliosen -Kuvaterner piroklastiklere bağlıdır, Cevherleşme sahadaki alkali magmatik süreçlerin çok fazla hidrotermal mineralizasyonlarının ürünüdür,

Kızılaören'deki yatakların mineral parajenezi brookit, fluorit, monazit, kuvars (?), kalsit ve dolomit'in eşlik ettiği Flubrit-Barit-BASTNEZIT-FLOAOPİT ve PİRİT'ten oluşmaktadır. Mineral parajenezlerine göre bu yataklar oluşum sıcaklığı 200-250 °C arasındaki düşük dereceli HİDROTERMAL KOŞULLAR altında oluşmuşlardır,

Yataklarda fluorit ve barit tenörleri %10 ile %90 CaF₂ ve BaSO₄ arasında değişmektedir. Ortalama nadir toprak tenörü % 3 ve ortalama toryum tenörü %0,2 ThO₂ olarak belirlenmiştir. Bahadaki prospeksiyon çalışmaları ile sulara 3 mg/l flor (F-) saptanmıştır.

Cevher zenginleştirme çalışmaları sallantılı masafiyotasyon ve manyetik separasyon kombinasyonu ile fluorit ve barit konsantrasyonlarının kazandığı göstermiştir. Öte yandan nadir toprakların ve toryumun önemli ölçüde şlamda zenginleştikleri gözlenmiştir,

Yazara göre yataklar oldukça önemli rezervleriyle büyük ekonomik öneme sahiptirler. Acil bir işletme projesinin hazırlanması ve işletmeye başlanması gerekmektedir,

276 sayfa, 2 ek, 57 şekil, 48 foto, 44 tablo.

BİLÇAK (ORDU) MADEN YATAĞININ
MADEN MİKROSKOBİK İNCELENMESİ VE
YANTAŞLABIN PETROLOJİSİ

Şükrü KOÇ (Doktora Tezi, 1084)

İnceleme alanı Doğu Karadeniz Bölgesinde ORDU ili dahilinde bulunan Bakacak cevher damarlarının yer aldığı yöre ile yakın gevreleşimi içermektedir.

Araştırmamıza konu olan bu alan, son yıllarda Türkiye'nin en önemli cevherleşme bölgelerinden biri olarak tesbit edilmiştir,

Çalışmamızda cevher damarlarının jeolojik konumu belirlenmiş, cevherleşmenin maden mikroskobik incelenmesi yapılarak elde edilen jeolojik, mineralojik veriler Üst cevherleşmenin jenerasyonu hakkındaki düşünceler açıklanmıştır. Ayrıca yeni jeotektonik teori olan plaka tektoniği açısından cevherleşme incelenmiştir.

İnceleme alanında litolojik birimler; dasitik, andezitik tüfler ile andezitlerden oluşan üst Kretase volkanikleri ve bazaltik andezitler ile trakitik andezitler den oluşan Eosen volkanik kayalardır, Yörede kıvrımlı ve bol kırıklı bir tektonik yapı vardır,

Üst Kretase volkanizmasının bafli olduğu magma* tipi kalkoalkalen, Eosen volkanik kayaların oluşturduğu magma tipi ise alkalin eğilimli kalkoalkalen magma olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlara petrokimyasal incelemeler ile varılmıştır,

Cevherleşme alanının gerek magma tipi ve gerekse genel tektonik yapısı, cevherleşmenin Benioff Zonu magmatizması ile ilgili olabileceğini göstermektedir,

Cevher damarları Pb-Zn ve Pb=Zn,Cu damarları halindedir. Esas olarak kata-mesotermal zonları temsil eden bu damarlar epitermal zonun en sıcak alanlarına kadar da uzanmaktadır,

Parajenezde hidrotermal oluşumun karakteristik mineralleri olan enargit ve uraninit tesbit edilmiştir, Cevherleşmenin mineralojik bileşiminde saptanan uraninit minerali Bakacak damarlarında ilk defa bu çalışmada bulunmuştur.

Hakim gang mineralleri kuvars, ametist ve kalsit

Cevher damarlarını meydana getiren hidrotermal eriyikler yan taşlarda kompakt bir silisleşmeye neden olmuştur. Killeşme yer yer ve az miktardadır,

Benioff Zonu derin magmatizması ile ilgili olduğu petrografik ve petrolojik incelemelerle tesbit edilen cevher damarlarının maden mikroskobik özellikleri (mineralojik bileşimi, yapı ve dokusu vb.) ayrıntılı olarak belirlenmiştir.

Cevherin yapısı» dokusu, yapı ve doku elemanlarının büyüklükleri ile mineral tanelerinin hudud ilişkileri, bazı ayrıntılar dikkate alındığında taktirde, cevher zenginleştirme işlemlerinde zorluk çıkarmayacak niteliktedir,

Doktora çalışması 1980-1984 arasında Prof. Dr. Güner GÖYMEN Yönetiminde Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsünde tamamlanmıştır,

136 Sayfa, 42 Şekil, 38 Foto, 20 Tablo, 3 Ek

HABERLER

T.Af.nf.O.B. OLAĞAN GENEL KURULU

T.M.M.O.B, Olaf an Genel Kurulu 30 Mart.1 Nisan 1984 günlerinde D.B.İ, Konferans Salonunda yapıldı. Seçimler sonucunda Birlik Yönetim Kurulu saptandı,

T.M.M.O.B, Başkanlığına Teoman ALPTÜRK, II Başkanlık Mustafa GÜLENC, J.M.O, nun Birlik Yönetim Kurulu adaylarından birinci Üye, İsmail KULAK« SIZOĞLU'da Birlik Yönetim Kurulu Sayman Üyeliklerine getirildi, T.M.M.O.B'nin Mayıs 1986'ya kadar görev yapacak yönetim kurulu üyeleri şunlardır;

Elektrik M.O.	Teoman ALPTÜRK
Fizik M.O,	Mustafa GÜLENC
Gemi M.O,	Levent GÜLMEN
Gemi Mak, isim, M.O.	Atilla ALPERGİN
Harita M,ö,	Andaç KAYNAK
İQ Mimarlar O.	Orhan ESEN
tnşaat M.O,	Erda İBİNGÖL
Jeoloji M.O,	İsmail KULAKSIZOOLU
Kimya. M.O,	Süleyman ÖZKAPLAN
Maden M.O ,	Osman DEMİRAG
Makina M.O,	Kaya GÜVENÇ
Metalürji M.O.	Melih TÖRELI
Meteoroloji M.O.	Seyfettin AYDIN
Mimarlar Ö,	Güven BİRKAN
Orman M,Ö,	Hasan TURAN
Petrol M,O,	Suavi DURUSU
gehir Pl. M,Ö,M,O,	Kemal SARP
Ziraat M.O.	Sami DOÖAN

Yapılan seçimler sonucunda, Rüftü ÖZAL, Ahmet VAROL, Nejat ERSM, Ömer KÜLELİ ve Arif DELİ. KANLI, Yüksek Onur Kurulu üyeliklerine; Bekir ÖZGİRGIN, Yücel ÖZEL ve Ekrem ÖZSÜZ Denetleme Kurulu üyeliklerine getirilmiştir.

TÜBKİYB JEOLojİ KURUMU JİLİMSKL ve TEKNÖC KURULTA«

T.J.K, Bilimsel ve Teknik Kurultayı 20,24 Şubat 1984 tarihleri arasında M.T.A. Genel Müdürlüğü Kültür Sitesi Salonlarında yapıldı.

20 Şubat Pazartesi günü yapılan açılış oturumunda T.J.K, başkanı ve konuk konuşmacıların konuşmalarından sonra, 1984 yılı Hamit Nafi PAMİR Yerbilimleri Hizmet Ödülü" Prof. Dr. Atife DİZERE verildi. Ardından Onur ve Altın Çekirge Belgeleri verildi.

Kurultayda, İhsan KETİN Simpoziumunda Türkiye'nin daha çok jeodinamik evrimini konu alan 15 bildiri sunuldu, İmeyen günlerde* Pontid Kuşafı, Toros Kuşafı, Hidrojeoloji, Jeokimya, Paleontoloji, Maden Yatakları, Karma Jeoloji ve Batı Anadolu Oturumlarında 44 bildiri sunularak tartışıldı« Ayrıca çeşitli ilayt ve film gösterileri yapıldı ve sergi düzenlendi

TÜBKİYK JEOLojİ KURUMU GENML KURULU

T.J.K, Olafan Genel Kurulu 24,2,1984 tarihinde MTÄ Genel Müdürlüğünde yapıldı. Genel Kurulda Yönetim Kurulunun aklanmasından sonra yeni dernekler yasası gereğince gerekli tüzük defliklikleri yapıldı. Seçimler sonucunda yeni yönetim kurulu aşağıdaki şekilde belirlendi.

BaıkuA	i Prof, Dr, Mehmet AYAN
U, Başkan	: Dr, Neşat KONAK
Yazman Üy«	: Dr. Rifat YOLDAŞ
Sayman Üye	: Halil TÜRKMEN
Yayın Üyesi	: k, Taner İBKEÇ
Kttapük Üyesi	: Esat M, ÖZTÜEK
Sosy, İlifkiler Üyesi	: Selçuk BAYRAKTAR

KONFERANS i VI:TROLOJİK BİLL KATILAŞMA İEMMİOD&AMİÖt SOBUNUı MACMİLTİM İT - MANLANMÂNm "ÖLÜŞÜMÜ

Odamız üyelerinden Dr. Yusuf Ziya ÖCÂN "Petro* lojik bir katılaima termonamigi sorunu: Magmatik katmanlanmanın olufumu" konulu konferansı MTA Genel Müdürlüğü konferans salonunda 11.4. 1984 tarihinde sunulmuştur. Konferansın özeti aşağıda verilmiştir,

Mağnatik katmanlanmanın (layering) oluşumunu açıklanmak amacıyla öne sürülmüş görüşler, başlıca şu iki süreçten birime dayanır:

1) Kristal çökelimi (crystal settling) sürecine bağlı ayrımsal (differential) çökelme (mekanik segregasyon),

2) Sofuma yüzeylerinden içe doğru ilerleyen katılaşma cephesinde yerinde (in situ) kristalleşme sırasıyla, katılaşma termodinamigi tarafından denetlenen salımlı kristalleşme (oscillatory crystallization),

Önümüze defin, ana çetfileriyle ba iki temel süreçten birime dayanan, çok sayıda, görüş ortaya atılmış-